

III. Situační zpráva státní pokladny

Státní pokladna (dále též „SP“) zahrnuje souhrn peněžních prostředků, které jsou odděleně vedeny na příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu, na účtech státních finančních aktiv, na účtech pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu, na účtech finančních a celních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové příjmy, které jsou následně určeny rozpočtům územních samosprávných celků, státním fondům, Národnímu fondu (NF), rezervním fondům organizačních složek státu, do státních finančních aktiv a na účtech určených ke správě peněžních prostředků z vybraných cel určených k odvodům do vlastních zdrojů Evropské unie, na účtech rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu, na účtech cizích a podobných prostředků organizačních složek státu, jež nejsou součástí příjmů nebo výdajů státního rozpočtu, na účtech závodního stravování, sdružených prostředků, na účtech příspěvkových organizací, státních fondů a Národního fondu, na zvláštních účtech podle zákona, kterým se ruší Fond národního majetku ČR (FNM), na účtech státní organizace Správa železniční dopravní cesty určených k příjmu dotací ze státního rozpočtu, státních fondů a NF, na účtech územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí určených k příjmu dotací a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu, státních fondů a NF, na účtech Regionálních rad regionů soudržnosti určených k příjmu dotací a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu a NF na financování programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie podle zákona upravujícího podporu regionálního rozvoje, na účtech veřejných výzkumných institucí určených k příjmu podpor výzkumných záměrů nebo projektů výzkumu a vývoje ze státního rozpočtu, na účtech veřejných vysokých škol určených k příjmu příspěvků ze státního rozpočtu na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost a k příjmu podpor výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ze státního rozpočtu a dotací ze státního rozpočtu a NF, a na účtech dalších právnických osob vedených se souhlasem Ministerstva financí u České národní banky.

Účty podřízené státní pokladně jsou podřízeny jednotlivým souhrnným účtům státní pokladny. Celkový součet peněžních prostředků na účtech podřízených jednotlivým souhrnným účtům SP nesmí být záporný. Přebytky prostředků na jednotlivých souhrnných účtech státní pokladny může Ministerstvo financí krátkodobě ukládat nebo investovat na finančním trhu s cílem minimalizace výdajů spojených s řízením likvidity státní pokladny a řízením státního dluhu.

Od roku 2013 dochází v souvislosti s novelou zákona o rozpočtových pravidlech k dalšímu postupnému rozšiřování okruhu prostředků příslušejících do SP a jejich zapojení do financování a řízení likvidity SP. Přehled o objemech a druzích prostředků zahrnovaných do státní pokladny (vedených v korunách) podává následující tabulka.

Tabulka č. 12: Souhrnné účty státní pokladny (v mil. Kč)

Ukazatel	31.3.2014 (1)	31.3.2015 (2)	Rozdíl (2-1)	Index v % (2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	43 590	19 915	-23 675	45,7
v tom - příjmy	324 242	314 460	-9 782	97,0
- výdaje	280 652	294 545	13 893	105,0
2. Prostředky na účtech SFA				
- saldo příjmů a výdajů	75 604	35 051	-40 553	46,4
- z toho: prostředky na umořovacím účtu	41 947	1 408	-40 539	3,4
3. Příjmy veřejných rozpočtů spravované FÚ, CÚ				
- saldo příjmů a výdajů	15 497	16 670	1 173	107,6
v tom - příjmy celkem	55 547	52 858	-2 689	95,2
- výdaje celkem	40 050	36 188	-3 862	90,4
4. Fondy organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	2 773	3 630	857	130,9
5. Cizí prostředky organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	11 116	13 885	2 769	124,9
6. Účty příspěvkových organizací				
- saldo příjmů a výdajů	2 760	2 454	-306	88,9
7. Účty státních fondů a Národního fondu (v Kč)				
- saldo příjmů a výdajů	44 349	49 716	5 367	112,1
8. Účty bývalého Fondu národního majetku				
- saldo příjmů a výdajů	13 210	11 463	-1 747	86,8
9. Ostatní subjekty				
- saldo příjmů a výdajů	11 305	11 455	150	101,3
A. Prostředky státní pokladny celkem (součet 1. až 9.)	220 204	164 239	-55 965	74,6
B. Financování státní pokladny:				
- dluhopisové	-219 803	-163 765	56 038	74,5
- účet hospodaření státního rozpočtu	-397	-470	-73	118,4
C. Celková pozice státní pokladny (A+B)	4	4	0	100,0

Jak je patrné z tabulky, státní pokladna byla v 1. čtvrtletí 2015 v největší míře tvořena prostředky na účtech státních fondů a Národního fondu (v Kč) a na účtech státních finančních aktiv (měřeno výší salda příjmů a výdajů). Na účtech státních finančních aktiv byly, podobně jako v roce 2014, vykazovány prostředky rezervy na důchodovou reformu, resp. prostředky účelově určené ke krytí výdajů státního rozpočtu v průběhu roku (např. na restituce, povodně apod.), ale již v podstatně menší míře prostředky získané dřívějšími emisemi státních dluhopisů (evidované na tzv. umořovacím účtu). Zapojení prostředků umořovacího účtu v rámci souhrnných účtů SP se proti roku 2014 výrazně snížilo (o 40,5 mld. Kč), což bylo ovlivněno snížením rezervy peněžních prostředků, tvořené na základě § 35 odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlech. V souladu se záměrem postupného rozšiřování okruhu institucí, majících své prostředky povinně ve státní pokladně, jsou od roku 2013 v rámci státní pokladny vykazovány též účty státních fondů a Národního fondu, účty cizích prostředků organizačních složek státu, účty územních samosprávných celků, veřejných výzkumných institucí, příspěvkových organizací a dalších subjektů v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech.

Celková pozice souhrnných účtů SP ke konci března 2015 ve výši 4 mil. Kč je tvořena součtem:

- **přebytku státního rozpočtu ve výši 19,9 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy v objemu 314,4 mld. Kč a výdaji ve výši 294,5 mld. Kč,
- **prostředků na účtech státních finančních aktiv ve výši 35,1 mld. Kč**, představujících zůstatky účelových prostředků vedených na vkladových účtech u ČNB (na účtu rezervy na důchodovou reformu 22,7 mld. Kč, na účtu zvláštních účelových prostředků 8,5 mld. Kč, na umořovacím účtu 1,4 mld. Kč, na účtu prostředků z malé privatizace na výdaje spojené se zánikem věcných břemen 791 mil. Kč, na účtu prostředků úrazového pojištění 678 mil. Kč, na účtu pro úhradu restitucí a ostatních účelových prostředků pro Ministerstvo zemědělství 622 mil. Kč, na účtu státních finančních rezerv 266 mil. Kč, na účtu prostředků na odstraňování důsledků povodní 80 mil. Kč a dalších),
- **zůstatku příjmů a výdajů veřejných rozpočtů** spravovaných finančními a celními úřady **ve výši 16,7 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní a skutečným převodem daňových příjmů územním rozpočtům (jde o prostředky na příjmových účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – kraje a obce – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů); obdobně jde o příjmy a poplatky náležející Státnímu fondu dopravní infrastruktury a Státnímu fondu životního prostředí, o převody sdílených příjmů (cla) do rozpočtu EU a státního rozpočtu, o převod odvodu z loterií do státního rozpočtu a další prostředky,
- **zůstatku na účtech fondů** organizačních složek státu v celkové výši **3,6 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do rezervních fondů a fondů kulturních a sociálních potřeb a prostředků čerpaných,
- **zůstatku na účtech cizích prostředků** organizačních složek státu v celkové výši **13,9 mld. Kč**, představujícího saldo přijatých a čerpaných cizích a zvláštních mimorozpočtových prostředků jako jsou např. soudní a jiné úschovy prostředků, prostředky zabavené v rámci trestního řízení (§ 78 a 79 trestního řádu), prostředky na narovnání škod v trestním řízení (§ 309 trestního řádu), prostředky dočasně inkasované pro zajištění celního dluhu v rámci celního řízení, srážky ze mzdy zaměstnanců z titulu exekuce, peněžní částky (konta) vězňů, pacientů a chovanců v léčebných a jiných ústavech, prostředky spojené s placením náhrad výdajů za odborné úkony prováděné na žádost (SÚKL, úhrady za žádosti o registraci léčiv, povolení výroby léčiv, vydání certifikátů atd.), omylem došlé peněžní prostředky, sdružené prostředky, zálohy na soudní řízení a na návrhy konkurzů a insolvenčního řízení, kauce v trestním řízení, složené jistoty (na předběžná opatření), prostředky jistot k zajištění pohledávek podle § 4b zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách atd. Patří sem též platy a související výdaje pracovníků OSS za měsíc prosinec, vyplácené v lednu následujícího roku, prostředky, které správci kapitol soustřeďují v rámci finančního vypořádání od příjemců prostředků ze státního rozpočtu apod.,
- **zůstatku na účtech příspěvkových organizací** v celkové výši **2,5 mld. Kč**,
- **zůstatku na účtech státních fondů a Národního fondu** (v Kč) v celkové výši **49,7 mld. Kč**; na státní fondy připadá částka 40,7 mld. Kč a na Národní fond částka 9,0 mld. Kč,

- **zůstatku na účtech bývalého Fondu národního majetku** v celkové výši **11,5 mld. Kč**,
- **zůstatku na účtech ostatních subjektů** ve výši **11,5 mld. Kč**, které se nejvíce týkají územních samosprávných celků (7,6 mld. Kč), veřejných výzkumných institucí (1,7 mld. Kč), veřejných vysokých škol (1,3 mld. Kč), regionálních rad regionů soudržnosti (502 mil. Kč), státní organizace Správa železniční dopravní cesty (46 mil. Kč) a ostatních právnických osob se souhlasem Ministerstva financí (259 mil. Kč),
- **zůstatku dluhopisového financování státní pokladny** ve výši **-163,8 mld. Kč**, které představuje dočasné reinvestování určených prostředků státní pokladny formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím získání úrokových výnosů, resp. úsporu úrokových nákladů v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí,
- **zůstatku financování státní pokladny prostřednictvím účtu hospodaření státního rozpočtu⁸** ve výši **-470 mil. Kč**, který slouží pro financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol z úvěrů od Evropské investiční banky a ze státních finančních aktiv.

Zůstatek volných („nevyužitých“) prostředků státní pokladny ke konci března 2015 ve výši 4 mil. Kč byl stejný jako ke konci března 2014, když objem prostředků zahrnovaných do SP se meziročně snížil o 56,0 mld. Kč, tj. o 24,4 %. Meziroční snížení prostředků zahrnovaných do SP bylo ovlivněno především výrazným poklesem stavu umořovacího účtu a poklesem přebytku státního rozpočtu, v menší míře též poklesem zůstatku účtů bývalého Fondu národního majetku a účtů příspěvkových organizací. Ostatní subjekty SP vykázaly zvýšení prostředků na svých bankovních účtech.

---

⁸ Účet „Hospodaření státního rozpočtu“ (ÚHSR) je oboustranným rozpočtovým účtem, na který se v poslední den roku převádí z umořovacího účtu částka určená na krytí deficitu státního rozpočtu (včetně odhadované rezervy na „dodatky“) z emisní činnosti MF. V případě nedostatku prostředků na umořovacím účtu se situace řeší vytvořením pasiva v potřebné výši na ÚFSD. V průběhu roku ÚHSR slouží rovněž k financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol (navýšením deficitu) z úvěrů EIB a ze SFA (nejedná se o výdaje kapitoly SD a OSFA). Věcně jde o financování výdaje jiné kapitoly, ke kterému dá kapitola SD nebo OSFA rozpočtovým opatřením povolení zvýšit výdaj. Kapitola výdaj provede, zvýší se schodek státního rozpočtu a ten je uhrazen buď z úvěru EIB anebo z účtu SFA, kdy výdaj z účtu aktiv představuje financující operaci a transfer (nikoliv příjem či výdaj státního rozpočtu).